nebo jedná proti rozkazům úřadem bezpečnostním vydaným, z ohledů zdravotních ohledně obývání budov neb jich částí.

Povolení k sňatku viz Manželství.

Povolení k stavbě.

I. Pojem.

Povolení ku stavbě jest poslední povolení příslušného úřadu stavebního ku předsevzetí zamyšlené stavby za současného schválení předložených plánů, dle nichž stavěti se má. Povolení toho je potřeba:

1. ku předsevzetí novostavby, přístavby nebo přestavby;

2. ku zřízení ohrad proti silnici neb ulici, jakož i ku předsevzetí podstatných oprav neb změn na stávajících již budovách. Nepatrnější změny stačí oznámiti úřadu stavebnímu. K podstatným změnám náleží dle stavebních řádů pro jednotlivé země a města platných, takové změny, jež slouží k zachování byť i jen hlavních částí budovy, aneb jimiž se vnější rozměry a průčelí domu mění, podobně i změny, jež vliv nějaký jeví na pevnost a ohnivzdornost budovy neb v ohledu zdravotním, posléz všecky změny, jimiž práva budov sousedních jsou dotknuta.

3. Pro budovy dvorní, státní a obecní, podobně i pro budovy veřejné, bohoslužbě věnované, obsahují různé řády stavební ustanovení výminečná, pokud jde o povolení k stavbě a jednání komisionelní, jež v té příčině sluší zavésti (viz § 29 dolnorak. stav. ř. a § 24 stav. ř. pro Prahu a předměstí). Před žádostí o povolení k stavbě sluší předsevzíti úřední šetření, by se zjistila čára stavební a úroveň.

II. Příslušnost.

Povolení udílí v I. instanci obecní představený, pokud se týče obecní představenstvo, v městech s vlastním statutem magistrát, pokud se týče městská rada (viz Úřady stavební).

III. Žádosti o udělení povolení k stavbě.

Žádost o povolení k stavbě podepsaná tím, kdo se o povolení uchází, který zároveň předložiti musí stavební plány dvojmo vyhotovené a stavitelem, stavebníkem a zhotovitelem plánu podepsané, podána buď u úřadu stavebního. Jedná-li zástupce, budiž vykázána jeho plná moc, a jde-li o osoby nesvéprávné, zmocnění jich zákonných zástupců (viz čl. Plány stavební).

IV. Jednání komisionelní.

Toto položeno buď na krátkou dobu po podané žádosti a budtež k němu pozváni: stavebník, stavitel a sousedé. Přibrati pak k němu sluší kromě ředitele komise nestranného znalce neb technický orgán obecní — pokud arciť obec má vlastní úřad stavební — po případě i zástupce obecního zastupitelstva a když toho třeba, i orgán zdravotní. Doručení stane se do rukou účastníků neb snad ustanoveného správce a obsahuje pohrůžku, že v případě nedostavení se rozhodne se o povolení k stavbě bez ohledu na námitky osoby řádně k jednání pozvané. Ohledání děje se na místě samém, jednání může však i v místnosti úřední býti odbýváno. Předmětem jednání je zkoumání plánů a zamýšlené stavby se stanoviska technického a veřejného, najmě zdravotního, a jde-li o provozovárnu, jež dle živnostenského řádu musí býti teprve schválena, budtež šetření živnost. řádem předepsaná spojená s jednáním úřadu stavebního. V takovém případě nesmí pak povolení ke stavbě býti dříve uděleno, pokud nebylo pravoplatně rozhodnuto o přípustnosti této provozovárny dle řádu živnostenského (rozh. spr. dv. ze dne 25. září 1879 č. 1564 časop. »Jur. Bl.«

č. 99). Na základě protokolu vydá se písemné povolení k stavbě a plán opatří se schvalovací doložkou. Pokud nenabylo povolení toto moci práva, nesmí se počíti se stavbou; jen když se při jednání nevyskytne žádná závada ani ve směru soukromoprávním, lze již dříve jednotlivé práce přípravné připustiti. Odkáže-li úřad stavební spor v jednání se vyskytnuvší na pořad práva, nemůže zároveň snad určiti úlohy stran pro spor civilní (rozh. spr. s. dv. ze dne 20. února 1880 č. 329 časop. »Jur. Blätter« č. 135) neb o tom se vysloviti, jakou měrou soukromá práva sousedů zamýšlenou stavbou jsou dotknuta (rozh. spr. s. dv. ze dne 19. října 1881 č. 1384 časop. »Jur. Bl.« č. 133).

V. Účinek povolení k stavbě.

Povolení k stavbě oprávňuje stavebníka k stavbě v mezích uděleného povolení a na základě schválených plánů; odchýlka od nich je dovolena, jde-li pouze o nepodstatné změny, které stačí oznámiti; jde-li však o změny podstatné, dlužno předložiti nové plány za příčinou opětného schválení. Dodatečné povolení ku změně plánu původně schváleného lze uděliti jen po předchozím jednání stavebním řádem předepsaném (rozh. spr. s. dv. ze doe 3. prosince 1879 č. 2283, časop. »Jur. Bl.« č. 136). Dané povolení pozbývá však platnosti, nebylo-li počato se stavbou během dvou, na vesnici i tří let, počítaných ode dne doručení povolení; ovšem k žádosti lze lhůtu prodloužiti aneb o obnovení zažádati. Byla-li pojata do povolení k stavbě podmínka povahou svou soukromoprávní stává se tím veřejným závazkem, jenž víže i právní nástupce stavebníkovy (rozh. spr. s. dv. ze dne 3. dubna 1891 č. 5859 »Centralbl. f. jur.-Pr.«).

VI. Opravné prostředky proti rozhodnutí ohledně povolení k stavbě.

Bylo-li povolení k stavbě odepřeno, přísluší ucházeči stížnost, kterou podati sluší u stavebního úřadu I. stolice (viz čl. Úřady stavební a Sousedé).

VII. Praxe správního soudního dvoru:

1. Námitky soukromoprávní: Úřad stavební nesmí ignorovati soukromoprávní námitky souseda, jež se mu zdají býti nezávažny (rozh. ze dne 3. prosince 1881 č. 2283, č. 129). Námitka souseda, že by zamýšlenou stavbou bylo odňato domu jeho světlo a vzduch, jest námitkou soukromoprávní a budiž odkázána na pořad práva (rozh. ze dne 8. února 1883 č. 184, časop. »Jur. Bl.« č. 132). Avšak o takovémto porušení práv sousedů lze mluviti jen tehdá, když bylo způsobeno překročením pravidelné výše domu stav. řádem předepsané (rozh. ze dne 30. dubna 1891 č. 5925, Centralblatt f. jur. Pr. z r. 1893). Čtyřpatrovou novostavbu lze povoliti, když je tu bez odporu v takovém případě žádaná šířka silnice (rozh. ze dne 27. ledna 1891, č. 5692 Gentralbl. f. jur.-Pr. z r. 1893).

2. Zájmy veřejné: Povolení k stavbě třeba, i když úředně bylo nařízeno nemovitost zahraditi neb ohrady proti silnici zříditi; byly-li tyto zřízeny bez povolení a byla-li stavební čára překročena, buďtež sbourány (rozh. ze dne 25. listopadu 1891 č. 6267 a ze dne 8. ledna 1891, č. 5659 Centralbl. f. jur. Pr. z r. 1893). Rozhodnutí o tom, zda je žádoucno vzhledem k veřejným poměrům dopravním stavbu nějakou zakázati, aneb zda živnostenské zařízení je přípustno se stanoviska zdravotní a stavební policie, jest ponecháno volnému uvážení úřadů správních (rozh. ze dne 30. června 1882 č. 1530, časop. »Jur. Bl.« č. 102 a ze dne 10. ledna 1880 č. 21 časop. »Jur. Bl.» č. 861).